

Francis Dannemark

Poèmes choisis
Εκλογή ποιημάτων

Traduit du français par Constance Dima

Μετάφραση από τα γαλλικά: Κωνστάνς Δημά

Ο βέλγος ποιητής, μυθιστοριογράφος και εκδότης **Francis Dannemark**, γεννήθηκε στα γάλλο-βελγικά σύνορα στις 13 Απριλίου 1955. Κατά τη διάρκεια των σπουδών φιλοσοφίας και λογοτεχνίας, που έκανε στο Πανεπιστήμιο της πόλης Louvain (Βέλγιο), διευθύνει το λογοτεχνικό περιοδικό *La Vigie des Minuits Polaires*. Εξακολουθώντας να γράφει, εξασκεί παράλληλα διάφορα επαγγέλματα: καθηγητής, νυκτοφύλακας, μεταφραστής, κριτικός κινηματογράφου, αναπληρωματικός αρχισυντάκτη σε εφημερίδα κινουμένων σχεδίων, μορφωτικός ακόλουθος σ' ένα υπουργικό γραφείο, διευθυντής ενός πολιτιστικού κέντρου στις Βρυξέλλες, διευθυντής των συνδέσμων *Escales des lettres* (που ιδρύει στις Βρυξέλλες και στην πόλη Αράς της Γαλλίας, 1999). Σήμερα είναι εκδότης, ανεξάρτητος σύμβουλος λογοτεχνίας και υπεύθυνος του προγράμματος του συνδέσμου *Escales des lettres* στις Βρυξέλλες όπου και εξακολουθεί να ζει.

Το 1998 δημιουργεί στις Εκδόσεις *Le Castor Astral* (Παρίσι-Μπορντό) τη σειρά *Escales du Nord* η οποία από το 2006 έγινε *Escales des lettres*. Τη διευθύνει σε συνεργασία με τους Jean-Yves Rezeau στο Παρίσι, τον Marc Torralba στο Μπορντό και τους βοηθούς Héléne Hiessler & Jean-François Caro στις Βρυξέλλες και τον Bénédicte Pérot στο Παρίσι.

Ο μυθιστοριογράφος Francis Dannemark έχει εκδώσει περίπου δεκατέσσερα μυθιστορήματα μεταξύ των οποίων *Πράγματα που λέγονται τη νύχτα ανάμεσα σε δυο πόλεις* (Choses qu'on dit la nuit entre deux villes), 1991 (βραβείο Charles Plisnier), *Οι επεκτάσεις στο γαλάζιο του ουρανού* (Les agrandissements du ciel en bleu), 1992, Εκδόσεις *Robert Laffont*, Παρίσι, 1992, *Ο μακρύς περίπατος μ' ένα νεκρό άλογο* (La longue promenade avec un cheval mort), 1993 (βραβείο Alexandre Vialatte), *Ας βρέξει* (Qu'il pleuve), Εκδόσεις *Le Castor Astral*, 1998, *Ο άνθρωπος του Σεπτεμβρίου* (L'homme de septembre), Εκδόσεις *Estuaire*, Tournai (Βέλγιο), 2004, *Η νύχτα είναι η τελευταία εικόνα* (La nuit est la dernière image), Εκδόσεις *Robert Laffont*, Παρίσι, 1982, επανέκδοση το 2007 μετά από 25 χρόνια στη σειρά " Millésimes ". Το Σεπτέμβρη της ίδιας χρονιάς βγαίνει από τις ίδιες Εκδόσεις και το μυθιστόρημά του *Ο μεγάλος κήπος* (Le grand jardin).

Ο ποιητής Francis Dannemark εκδίδει ποιητικές συλλογές από το 1977. Τα ποιήματα που παρουσιάζονται στη δίγλωσση αυτή έκδοση είναι προσωπική επιλογή. Πεπεισμένη ότι η ποίηση διαβάζεται με την καρδιά και χωρίς περιττές φιλολογικές αναλύσεις, στην επιλογή μου ακολούθησα απλά τη φωνή μου ως ποιήτριας και, δανειζόμενη τα λόγια του ίδιου του ποιητή με τα οποία εκείνος προλογίζει την ανθολογία του αφιερωμένη στη βελγική ποίηση "**ICI ON PARLE FLAMAND & FRANCAIS**" (Εκδ. *Le Castor Astral*, Βρυξέλλες 2005): «...θα ήθελα να προσφέρω αυτά τα ποιήματα όπως προσφέρει κανείς μια ανθοδέσμη από λουλούδια που μάζεψε κατά τη διάρκεια ενός περιπάτου. Ή όπως προσφέρεται ένα κουτί σοκολάτες, χωρίς κανενός είδους εξηγήσεις».

Le poète, romancier et éditeur belge **Francis Dannemark** est né le 13 avril 1955 à la frontière franco-belge. Lors de ses études de philosophie et de lettres à l'Université de Louvain, il dirige la revue littéraire *La Vigie des Minuits Polaires*. Tout en écrivant il exerce diverses activités : professeur, garde de nuit, traducteur, critique de cinéma, adjoint du rédacteur en chef d'un journal de bandes dessinées, attaché culturel dans un cabinet ministériel, directeur d'un centre culturel à Bruxelles, directeur des associations *Escales des lettres* (qu'il fonde à Bruxelles et à Aras en 1999). Il est actuellement éditeur, conseiller littéraire indépendant, et responsable du programme d'*Escales des lettres* à Bruxelles, lieu de sa résidence.

En 1998, il fonde avec Jean-Yves Reuzeau la collection « Escales du Nord », devenue « Escales des lettres » en 2006. Il la dirige en collaboration avec Jean-Yves Reuzeau à Paris et Marc Torralba à Bordeaux, et avec l'assistance d'Hélène Hiessler & Jean-François Caro à Bruxelles et de Bénédicte Pérot à Paris.

Le romancier Francis Dannemark a publié une quinzaine de romans dont *Choses qu'on dit la nuit entre deux villes*, 1991 (Prix Charles Plisnier) et *Les agrandissements du ciel en bleu*, 1992, aux Editions Robert Laffont ; *La longue promenade avec un cheval mort*, 1993 (Prix Alexandre Vialatte) et *Qu'il pleuve*, 1998, aux Editions Le Castor Astral ; *L'homme de septembre*, Editions Estuaire, Tournai (Belgique), 2004, *La nuit est la dernière image*, Editions Robert Laffont, 1982, réédition en 2007 après 25 ans dans la collection " Millésimes ". En septembre de la même année sort également aux mêmes Editions son roman *Le grand jardin*.

Le poète Francis Dannemark publie des recueils de poésie depuis 1977. La sélection des poèmes présentés dans ce recueil bilingue est un choix personnel. Convaincue que la poésie se lit avec le cœur et n'a pas besoin d'analyses littéraires superfétatoires, j'ai tout simplement suivi à travers ce choix ma voix de poétesse et, en empruntant les paroles avec lesquelles le poète préface son anthologie "**ICI ON PARLE FLAMAND & FRANCAIS**" (Editions Le Castor Astral, Bruxelles, 2005) qu'il consacre à la poésie belge : « ... je voudrais offrir ces poèmes comme un bouquet de fleurs cueillis lors d'une promenade. Ou comme une boîte de chocolats, sans explication ni mode d'emploi. »

CD

Autrement dit, l'amour

pour F.

Il y a,
il y a des jours de raisins doux, de pommes d'or
de quoi faire taire notre vieille soif.
Et l'eau qui court, torrents, rivières,
court sous la peau, enrobe nos cœurs, calme nos doigts.
Rien ne manque, rien n'est mieux,
et quand la nuit vient, elle affiche pour nous deux
un jeu complet d'étoiles.

Il y a des jours de fruits amers,
quand les pépins écrasés
nous blessent un peu la langue,
nous font former des mots moins beaux.

Il y a des jours de courte paille
où trois fois l'on tire la plus courte.
Les enfants sont un peu loin
pour qu'on entende leurs rires
et le chien qui murmure des rêves moroses
semble ne plus nous reconnaître.

Il y a des jours où tu m'aimes,
des jours où tu m'aimes bien.
Ainsi nous avançons, nous souvenant
et oubliant, marrée haute, marrée plate,
que le bonheur est un mélange

et que jamais il ne ressemble
ni tout à fait à ce que nous croyons
ni à lui-même, ni à lui-même.

Η αγάπη, με άλλα λόγια

στη Φ.

Υπάρχουν μέρες,
μέρες γλυκύτητας μούστου
που σβήνουν την παλιά μας δίψα
Και το νερό που κυλά, χείμαρρος, ποτάμι,
ρέει στις φλέβες, τυλίγει τις καρδιές μας,
γαληνεύει τα μέλη μας.
Τίποτα δε λείπει, τίποτα καλύτερο δεν υπάρχει,
η νύχτα καθώς πέφτει, φανερώνει σε μας τους δυο
ένα παιχνίδι όλο αστέρια.

Υπάρχουν και μέρες πικρών καρπών
τα λιωμένα κουκούτσια
ματώνουν τη γλώσσα,
τα πικρά λόγια επίσης

Υπάρχουν μέρες που ο κλήρος του χαμένου
μάς πέφτει τρεις φορές απανωτά.
Τα παιδιά δεν είναι κοντά
για να ακούσουμε το γέλιο τους
κι ο σκύλος που γρυλίζει μες στα θλιβερά του όνειρα
θαρρείς άλλο πια δε μας αναγνωρίζει.

Υπάρχουν μέρες που μ' αγαπάς,
μέρες που μ' αγαπάς πολύ.
Κι έτσι προχωράμε, άλλοτε θυμόμαστε
άλλοτε ξεχνάμε, φουσκονεριά, φυρονεριά,
πως η ευτυχία είναι ένα κράμα

ποτέ δε μοιάζει
ούτε σε ό, τι πιστεύουμε
μα ούτε και στον εαυτό της τον ίδιο, ούτε και στον εαυτό της τον ίδιο.

A thing of beauty...

(Blues for John Keats)

Entre deux averses, le ciel se découvrait brièvement
et jetait aux yeux frileux des passants
la poudre instantanée d'un vol d'oiseaux.
Puis revenait le gel pointu des nuits,
avec des rêves d'hiver, des violences inouïes.
Il n'y avait plus rien à faire, rien à dire,
nulle autre part où aller.
J'avais vingt ans et j'écrivais des poèmes,
autant de vies échappées.
Restait la beauté. La beauté.

A thing of beauty...

(Blues for John Keats)

Δυο καταιγίδες, ο ουρανός ανοικτός για λίγο ανάμεσά τους,
έριχνε στα παγωμένα μάτια των περαστικών
τη σκόνη που ξεσήκωνε το αναφερούγισμα των πουλιών.
Μετά ξανάβγαινε η τσουχτερή παγωνιά της νύχτας,
με τα όνειρα της χειμωνιάς, με βία πρωτόφαντη.
Δεν είχαμε πια τίποτα να κάνουμε, τίποτα να πούμε,
αλλού δεν είχε πουθενά να πάμε.
Ήμουν είκοσι χρονών κι έγραφα ποιήματα,
τόσες ζωές χαμένες.
Έμεινε η ομορφιά. Μόνο η ομορφιά.

Libre

J'avais 20 ans et la liberté qu'on m'offrait,
c'était un slogan sur un T-shirt trop serrant.
C'était du vent et je n'en voulais pas.
Je ne voulais pas gagner ma vie, je ne voulais
pas la perdre. On prétendait
qu'on choisit son chemin, on racontait
que le monde nous appartient,
mais tout, tout me disait le contraire
et je cherchais désespérément la sortie.

J'étais un étranger.
Je parlais la langue de quelques poèmes.
Je marchais têtue sous la pluie.
Je dormais comme un cheval.
J'étais un étranger.
J'étais un fou qui ne joue pas le jeu.
J'étais seul, j'étais vieux.
Mariages, métiers et voyages
tombaient en poussière,
je comptais les nœuds,
les peurs et les fuites.
J'étais un étranger
et vingt années ont passé,
vingt années à la course,
toute une vie sur un fil.

Un jour, une voix qui venait de loin,
qui avait franchi la frontière
et ignorait le temps, une voix
a murmuré des mots que j'entendais :
vivre était simple comme un cercle
tracé d'un doigt léger sur le sable.
Tout était là. Le début
et la fin confondus. Rien ne s'y perdait.
Et j'étais un grain sur le sable,
et c'était bien.

Ελεύθερος

Ήμουν 20 χρονών κι η ελευθερία που μου πρόσφεραν
σλόγκαν πάνω σε T-shirt πολύ στενό.

Κούφια λόγια ήταν, δεν ήθελα την ελευθερία τους.
Δε με ένοιαζε αν έχανα ή αν κέρδιζα στη ζωή μου.

Έλεγαν

μόνοι μας διαλέγουμε το δρόμο μας, έλεγαν
ο κόσμος μας ανήκει,
αλλά τα πάντα, τα πάντα μου έλεγαν για το αντίθετο
κι εγώ έψαχνα απελπισμένα την έξοδο.

Ήμουν ένας ξένος.

Μιλούσα τη γλώσσα κάποιων ποιημάτων.

Περπατούσα με πείσμα μες στη βροχή.

Κοιμόμουν σαν άλογο.

Ήμουν ένας ξένος.

Ήμουν ένας τρελός που δεν παίζει το παιχνίδι.

Ήμουν μόνος, ήμουν γέρος.

Γάμοι, επαγγέλματα, ταξίδια

γίνονταν σκόνη,

μετρούσα τους κόμπους,

τους φόβους, τις φυγές.

Ήμουν ένας ξένος

κι είκοσι χρόνια πέρασαν

είκοσι χρόνια στο τρέξιμο,

ολόκληρη ζωή πάνω σ' ένα σχοινί.

Μια μέρα, μια φωνή που ερχόταν από μακριά,

τα σύνορα έχοντας διασχίσει,

μια φωνή έξω από το χρόνο

ψιθύρισε λόγια κι εγώ κατάλαβα:

να ζεις είναι απλό όπως ένας κύκλος

χαραγμένος με το δάχτυλο απαλά πάνω στην άμμο.

Όλα είναι εδώ. Η αρχή

και το τέλος μαζί. Τίποτα δε χάνεται εκεί.

Κι εγώ ένας κόκκος μόνο μες στην άμμο

κι είχε δίκιο.

Seul

J'aime mieux ne plus sortir, disait-elle,
dehors, c'est plein d'hommes
qui cherchent leur mère,
qui cherchent leur chemin,
et je vais encore une fois me retrouver
à vouloir les sauver,
et encore une fois je me perdrai,
dans leurs beaux yeux de chiens fantasques,
dans leurs peurs et leurs regrets.

Je n'ai rien répondu ce soir-là, je pensais à
une phrase de Daniel Boulanger :
« Vouloir changer les gens ?
Autant passer la mer à cheval. »
Et je me disais que
ce n'est pas parce qu'on voit loin
que le chemin est court,
bien au contraire.

Je me souvenais ce soir-là
d'une femme que j'avais aimée,
je me souvenais que rarement
j'avais été aussi vivant.
Et rarement aussi
rarement aussi seul.

Μόνος

Προτιμώ να μην ξαναβγώ, έλεγε,
έξω είναι γεμάτο άντρες
που ψάχνουν τη μάνα τους,
που ψάχνουν το δρόμο τους,
και θα θελήσω πάλι να τους σώσω,
και πάλι θα χαθώ στα όμορφα μάτια τους που
κοιτάζουν σα φαντασμένα σκυλιά,
θα χαθώ στους φόβους και στις λύπες τους.

Δεν απάντησα τίποτα εκείνο το βράδυ, σκεφτόμουν
μια φράση του Daniel Boulanger:
«Να θες ν' αλλάξεις τους ανθρώπους ;
Είναι σαν να περνάς τη θάλασσα με άλογο.»

Κι έλεγα μέσα μου πως
δεν είναι επειδή βλέπεις μακριά
που ο δρόμος είναι μικρός,
το αντίθετο μάλιστα.

Εκείνο το βράδυ έφερνα στο νου μου
μια γυναίκα που είχα αγαπήσει,
σπάνια, θυμόμουν,
είχα νιώσει τόσο ζωντανός.
Και σπάνια πάλι,
σπάνια τόσο μόνος.

Le bout d'un cercle

Mon père dit qu'on ne déplace pas
les montagnes, qu'on ne change pas les gens.
Il dit qu'on change, parfois, le tracé des routes
et des sentiers. Il est souvent silencieux,
immobile. Il est ailleurs. C'est ainsi
qu'il avance, c'est ainsi
qu'il se fait entendre.

Et moi, je rêve encore parfois de foudre,
de batailles. Je suis la flèche qui fend l'air,
je frissonne de colère, je défie le vent.

Les jours sont lents, les jours sont courts.
Difficile, n'est-ce pas ?
d'attraper le bout d'un cercle.

Η άκρη ενός κύκλου

Ο πατέρας μου λέει ότι δε γίνεται να κινήσεις τα βουνά,
ούτε να αλλάξεις τους ανθρώπους.

Καμιά φορά, λέει, γίνεται να αλλάξεις την κατεύθυνση
των δρόμων και των μονοπατιών. Συχνά μένει
σιωπηλός, ακίνητος. Είναι αλλού.

Έτσι βαδίζει,
έτσι μιλά.

Κι εγώ, ώρες ώρες ακόμη ονειρεύομαι τον κεραυνό,
τις μάχες. Είμαι το βέλος που τρυπάει τον αέρα,
τρέμω από θυμό, αψηφώ τον άνεμο.

Οι μέρες είναι αργές, οι μέρες είναι μικρές.

Δύσκολο, ε;

να πιάσεις την άκρη ενός κύκλου.

Puzzle

Combien de vies dans une vie ?
C'est comme demander combien de pièces
dans un puzzle, dit-il. L'un en compte douze,
l'autre douze fois plus, il en faudra mille ici,
là quarante. Et chemin faisant,
on comprend que chacun aura
très exactement le temps
de compléter le sien, et que le nombre
de pièces n'aura rien signifié,
et que le temps lui-même,
cent ans, dix secondes, n'aura jamais été
qu'un instant,
une fabuleuse fraction
d'éternité.

Puzzle

Πόσες ζωές υπάρχουν μέσα σε μια ζωή;
Είναι σα να θες να μάθεις πόσα κομμάτια υπάρχουν
μέσα σ' ένα puzzle, είπε. Ο ένας μετράει δώδεκα,
ο άλλος δώδεκα φορές παραπάνω, θα χρειαστούν
χίλια εδώ, σαράντα εκεί. Και στην πορεία,
καταλαβαίνεις πως ο καθένας θα έχει
ακριβώς το χρόνο που χρειάζεται
για να συμπληρώσει το δικό του, κι ότι ο αριθμός
των κομματιών δε σημαίνει τίποτα,
κι ότι ο ίδιος ο χρόνος,
εκατό χρόνια, δέκα δευτερόλεπτα, δεν θα είναι ποτέ
παρά μόνο μια στιγμή,
ένα φανταστικό κλάσμα
της αιωνιότητας.

Distance

Mais c'est quoi au juste,
prendre un peu de distance ?
Elle voulait savoir si c'était un autre gag zen
comme on en vend dans les magazines
ou si ça marchait vraiment,
et comment je faisais, moi
– et sa voix disait qu'à son avis,
de la distance, j'en prenais un peu trop
mais elle voulait quand même
que je lui dise, alors j'ai répondu
qu'il suffisait de regarder le spectacle du monde
avec soi-même dedans en tout petit,
et de penser sans passion
mais avec intérêt
aux fourmis faisant leur travail de fourmis,
et elle a hoché la tête.

Les moments sont rares où l'on sent vraiment
à quel point les gens ont besoin d'être aimés.
Ce besoin-là est si vaste,
on ne peut même pas l'imaginer.

Απόσταση

Μα τι θα πει στ' αλήθεια
να κρατάς λίγη απόσταση;
Ήθελε να μάθει αν επρόκειτο για ένα ακόμη gag zen
απ' αυτά που πουλάν στα μαγαζιά,
κι αν αυτό είχε αποτέλεσμα.

Κατά την άποψή της,
εγώ κρατούσα κάπως μεγάλη απόσταση
και επέμενε να μάθει πως το κατάφερνα.
Τότε της απάντησα
πως έφτανε να ρίξει μια ματιά στον κόσμο
ίδια μέσα του μικρή-μικρή,
να σκέφτεται χωρίς πάθος
αλλά με ενδιαφέρον
τα μυρμήγκια που έκαναν τη μυρμηγκοδουλειά τους.
Κούνησε το κεφάλι της.

Σπάνιες είναι οι στιγμές που αληθινά αισθάνεσαι
σε ποιο βαθμό οι άνθρωποι έχουν ανάγκη να τους αγαπά κάποιος.
Κι η ανάγκη αυτή είναι τεράστια
ούτε καν φαντάζεσαι πόσο.

En cet instant

En cet instant où tout est là, à égale distance,
le passé et les jours à venir, l'argent qui manque et
les projets embellis, la santé hésitante mais
la force qui grandit – et l'amour,
l'amour qui n'a pas de nom de famille
mais dont le prénom se prononce comme on chante,
en cet instant où rien dirait-on ne se passe,
où tout est là, mobile comme l'éclair, lent
comme un continent,
en cet instant minuscule, soudain, tout est dit.

Ετούτη τη στιγμή

Ετούτη τη στιγμή που όλα είναι εδώ, σε ίση απόσταση,
Οι μέρες οι παλιές κι εκείνες που θα 'ρθούν, το χρήμα που δε φτάνει
και τα ωραία σχέδια, η δύναμη που μεγαλώνει καθώς
η υγεία μας κλονίζεται – κι η αγάπη,
η αγάπη που δεν έχει επίθετο
και που το όνομά της προφέρεται σαν τραγούδι,
ετούτη τη στιγμή που, θαρρείς, τίποτα δεν συμβαίνει,
που όλα είναι εδώ και κινούνται σαν την αστραπή,
κι αργά σαν νησί
ετούτη την απειροελάχιστη στιγμή, ξάφνου, όλα είναι ειπωμένα.

Vœu

Après la longue course.

Après la torpeur des petites villes somnambules,
après la splendeur des cités perdues.

Après le déluge,
après les pluies trop fines qu'on voit à peine.
Après le briquet vide qu'on n'a plus qu'à jeter,
après la forteresse volante qui explose
et disparaît en milliers d'éclairs.

Après les jours et les jours.

Après la longue course
où les nuits même sont de longues journées.

Après tout. Après tout et rien maintenant,
laisse-moi m'étendre près de toi doucement,
sous le volcan éteint du ciel.

Ευχή

Μετά τη μεγάλη διαδρομή.

Μετά τη νάρκη των μικρών πόλεων που υπνοβατούν,
μετά τη λάμψη των χαμένων πολιτειών.
Μετά τον κατακλυσμό,
μετά τις ανεπαίσθητες βροχές που μόλις διακρίνονται.
Μετά τον άδειο αναπήρα που δε σου μένει παρά να πετάξεις,
μετά το ιπτάμενο φρούριο που ανατινάζεται
και χάνεται σε μύριες αστραπές.

Μετά από μέρες κι άλλες τόσες μέρες.
Μετά τη μεγάλη διαδρομή
όπου κι οι νύχτες μοιάζουν μέρες ατελείωτες.

Μετά απ' όλα αυτά. Μετά απ' όλα αυτά και από το τίποτα του τώρα,
άφησέ με δίπλα σου να γύρω τρυφερά,
κάτω απ' το σβησμένο ηφαιστειο τ' ουρανού.

Blues for the light clean days

On ne fume plus – ou alors des *super light*,
des *extra light*,
sans nicotine sans goudron sans tabac.
On ne fume plus, on ne boit plus – ou alors
des café sans caféine, des bières sans alcool,
des boîtes de Coke sans coca-cola.
Et on mange sans graisse,
sans calories, sans conservants ;
sans pelures et sans pépins,
sans couleurs, sans goût et sans appétit.
On roule sans plomb, on lave sans savon ;
on baise sans baiser, voici les jours légers
– avec millions de papiers signés pour garantir
que tout est parfait, propre et clair.

Voici les jours légers
– et l'âme lourde à ne plus bouger d'un pouce,
à tout regarder de travers.
Voici les jours
à vivre sans vivre.

Blues for the light clean days

Δεν καπνίζουμε πια –κι αν ποτέ καπνίσουμε θα 'ναι
τσιγάρα *super light*, ή *extra light*,
χωρίς νικοτίνη χωρίς πίσσα χωρίς καπνό.
Δεν καπνίζουμε πια, δεν πίνουμε πια –κι αν πιούμε θα 'ναι
καφές χωρίς καφεΐνη, μπύρες χωρίς αλκοόλ,
κουτάκια *Coke* χωρίς *coca-cola*.
Τρώμε χωρίς λίπος,
χωρίς θερμίδες, χωρίς συντηρητικά·
χωρίς φλούδες και χωρίς κουκούτσια,
χωρίς χρώμα, χωρίς γεύση και χωρίς όρεξη.
Οδηγούμε με αμόλυβδη, πλένουμε χωρίς σαπούνι·
πηδάμε χωρίς να φιλάμε, ορίστε λοιπόν οι ημέρες οι ελαφρές
-με χιλιάδες χαρτιά που φέρουν υπογραφές
εγγύηση ότι όλα είναι στην εντέλεια, καθάρια και διάφανα.

Ορίστε λοιπόν οι ημέρες οι ελαφρές
Αλλ' η καρδιά βαριά που δεν τολμάμε να ξεμυτίσουμε
κι όλα τα βλέπουμε καχύποπτα.
Ορίστε λοιπόν οι μέρες
που θα τις ζήσουμε χωρίς ζωή.

Je ne me souviens de rien, et pourtant...

Je ne me souviens de rien, et pourtant
je n'ai rien oublié, tout est noté,
l'or des jours et la poussière. Mais l'écran de la mémoire
ne gagne pas à être grand ouvert trop souvent.
Je ne me souviens de presque rien mais c'étaient des jours
formidables, des courses sans fin, j'aurais volé la mer,
la Grande Ourse et l'âme des marins pour que jamais,
jamais tu ne sois loin. Et maintenant que
les étoiles sont tombées dans la mer,
les marins sont des marchands et au loin,
les nuages s'usent à recopier ton visage.

Celui qui n'a pas vécu ça n'a rien vécu,
qu'il écrive ses philosophies à l'encre d'or
ne changera rien, ne lui apportera rien.
Moi, je n'avais pas d'idées,
je voulais ce pont vers l'éternité
de tes jambes ouvertes.
Pour le dire autrement, belle amie,
je voulais ta peau, ta compagnie et mes mains
sur tes seins comme des fins du monde, comme
des guépards apprivoisés, comme des paradis
retrouvés. Je voulais tes rires quand les tables
se renversaient, quand l'eau des baignoires
était déluge. À minuit dans la ville,
tu te vissais à moi et la voiture n'était qu'un
bond vers une autre nuit dans une autre ville.
Je te voulais nue toujours, et habillée
et couchée, et debout dans la première
lumière du jour, et je te voulais avec
des cris et l'obscurité, avec les jeux
des chasseurs et des enfants sauvages.

Et maintenant que tu vis où je ne vis pas,
maintenant qu'on donne aux étoiles des noms différents
et que d'autres passagères ont mêlé au tien
leur parfum et à mes lèvres leurs lèvres douces,
je ne me souviens de rien – et pourtant...

Δεν θυμάμαι τίποτα, κι όμως...

δεν θυμάμαι τίποτα, κι όμως
δεν έχω ξεχάσει τίποτα, όλα γραμμένα είναι,
το χρυσάφι της ημέρας και η σκόνη. Μα η οθόνη της μνήμης δεν κερδίζει
με το να μένει ανοιχτή τόσο συχνά.
Δε θυμάμαι σχεδόν τίποτα αλλά εκείνες οι μέρες ήταν
υπέροχες, τρέχαμε ασταμάτητα και θα μπορούσα να κλέψω τη θάλασσα,
τη Μεγάλη Άρκτο και την ψυχή των ναυτικών για
να μην είσαι ποτέ μακριά μου. Και τώρα που
τ' αστέρια έπεσαν στη θάλασσα,
οι ναυτικοί έγιναν έμποροι κι εκεί μακριά,
τα σύννεφα παλεύουν να αντιγράψουν τη μορφή σου.

Όποιος δεν το έζησε δεν έχει ζήσει τίποτα,
κι ας γράφει τις φιλοσοφίες του με χρυσό μελάνι
αυτό δεν αλλάζει τίποτα, δεν του προσφέρει τίποτα.
Εγώ δεν είχα ιδέες,
ήθελα εκείνη τη γέφυρα για την αιωνιότητα
των ανοιχτών σου ποδιών.
Για να το πω αλλιώς, αγαπημένη μου φίλη,
ήθελα το δέρμα σου, τη συντροφιά σου, και τα χέρια μου
πάνω στα στήθη σου σαν τα πέρατα του κόσμου, σαν
τις εξημερωμένες λεοπαρδάλεις, σαν τους ξανακερδισμένους
παραδείσους. Ήθελα το γέλιο σου
όταν τα τραπέζια γυρνούσαν ανάποδα, όταν τα νερά της μπανιέρας
πλημμύριζαν. Τα μεσάνυχτα στην πόλη,
σφιγγόσουν πάνω μου και το αυτοκίνητο δεν ήταν παρά μόνο το άλμα γι'
ακόμα μια νύχτα σε άλλη πόλη.
Σε ήθελα πάντα γυμνή, και ντυμένη
και ξαπλωμένη, και όρθια με το πρώτο
φως της μέρας, σε ήθελα ακόμα
να φωνάζεις μέσα στο σκοτάδι, με μάτι
κυνηγού και άγριων παιδιών.

Και τώρα που ζεις εκεί που εγώ δεν ζω
τώρα που δίνουμε στα άστρα διαφορετικά ονόματα
και που τ' άρωμα σου ανακατεύτηκε με το άρωμα άλλων περαστικών
και τα γλυκά τους χείλη με τα δικά μου
δεν θυμάμαι τίποτα – κι όμως...

Fin du jour

Et les hommes et les femmes qui marchent encore
en soulevant à chaque pas de la poussière d'or,
et l'araignée minuscule qui se déplie comme
une main de nain au soleil, et la bouche blanche
des filles qui rient d'un rien et de tout,
et pour moi qui leur souris et passe
en pensant à la fatigue qu'il y a
parfois même à être heureux.

Il faut se reposer, me dis-je,
et saluer mon ombre qui s'étend
s'il n'y en a d'autre à saluer.

Parfois encore, on me dit : dormir, et j'entends
que je vais mourir.

Mourir – avant d'avoir couru plus vite que le soleil
quand il traverse les longues plaines.

Avant d'avoir le secret des parfums et sa formule
pour toujours dans la main
de la femme aux yeux d'or.

Dors, dira-t-elle alors, dors : tout est bien.

Τέλος της ημέρας

Και οι άντρες κι οι γυναίκες που περπατάνε ακόμα
σηκώνοντας σε κάθε τους βήμα σκόνη από χρυσάφι,
και η μικροσκοπική αράχνη που υφαίνει τον ιστό της στον ήλιο
με άγγιγμα νάνου, και το κατάλευκο στόμα
των κοριτσιών που γελάνε με το παραμικρό και με τα πάντα,
και για μένα που τους χαμογελώ καθώς τις προσπερνώ
με τη σκέψη στην κούραση που νιώθω
καμιά φορά ακόμη κι όταν είμαι ευτυχισμένος.
Πρέπει να ξεκουραστώ, λέω στον εαυτό μου,
και να χαιρετήσω τη σκιά μου που απλώνεται
όταν δεν υπάρχει άνθρωπος γύρω μου να χαιρετήσω.
Καμιά φορά ακόμη, μου λένε, κοιμήσου κι εγώ
τ' ακούω σαν να είναι να πεθάνω.
Να πεθάνω – πριν τρέξω πιο γρήγορα κι από τον ήλιο
καθώς διασχίζει τις απέραντες πεδιάδες.
Πριν αποκτήσω το μυστικό των αρωμάτων και
το νόημα που πήρε για πάντα στα χέρια
μιας γυναίκας με μάτια από χρυσό.
Κοιμήσου, θα πει αυτή λοιπόν, κοιμήσου: όλα είναι εντάξει.

Knowledge

Tout ce que nous savons
et tout ce que nous croyons savoir.
Toutes les choses que nous avons faites
et celles que nous ferons et celles
que nous ne ferons pas.

Combien de tiroirs faudra-t-il ? Combien de livres,
de budgets, de bilans, de projets,
de rêves possibles et impossibles ?

Mais les mêmes dix doigts suffissent pour écrire et
pour compter, pour montrer la route qui se divise
et le chemin qu'il faut emprunter.
Les mêmes dix doigts suffissent pour serrer une main,
entourer votre épaule,
caresser ton visage.

Knowledge

Όλα όσα ξέρουμε
κι όλα όσα πιστεύουμε ότι ξέρουμε.
Όλα τα πράγματα που έχουμε κάνει
κι εκείνα που θα κάνουμε κι εκείνα
που δε θα κάνουμε.

Πόσα συρτάρια θα χρειαστούν; Πόσα βιβλία,
προϋπολογισμοί, απολογισμοί, σχέδια,
όνειρα πιθανά κι απίθανα;

Όμως τα δέκα δάχτυλα και μόνο φτάνουν για να γράψεις και
για να μετρήσεις, για να δείξεις το δρόμο που χωρίζει
και το μονοπάτι που πρέπει ν' ακολουθήσεις.
Τα δέκα δάχτυλα και μόνο φτάνουν για να σφίξουν ένα χέρι,
ν' αγκαλιάσουν τον ώμο σας
να χαϊδέψουν το πρόσωπό σου.

Grand vent soufflant sur la plaine vide

Plus tard,
j'ai su que je ne t'avais pas perdue,
ni ce jour-là
– des adieux improvisés, pas achevés –
ni chaque jour quand nous étions côte à côte.
Je ne t'avais pas perdue, non,
pour dire vrai je ne t'avais pas trouvée.

Plus tard,
j'ai su que je t'avais cherchée, longtemps,
cherchée comme on poursuit, comme on
traque, comme on aime quand l'amour manque
et qu'on voudrait tant qu'il soit au rendez-vous.

Plus tard,
j'ai su qu'on ne donne jamais
que ce qu'on a reçu et qu'il est vain
d'en vouloir à quelqu'un qui vient
avec les mains vides.

(Tu avais les mains douces,
avec tout ce vent.)

Δυνατός άνεμος φυσάει στον άδειο κάμπο

Αργότερα
κατάλαβα ότι δεν σε είχα χάσει,
ούτε την ημέρα εκείνη
-με τα αυτοσχέδια ανεκπλήρωτα αντίο-
ούτε σε 'χάνα κάθε μέρα κι ας ήμουν τόσο κοντά σου.
'Όχι, δε σε είχα χάσει,
αλλά ούτε και σε είχα βρει, για να πω την αλήθεια.

Αργότερα,
κατάλαβα ότι σε είχα αναζητήσει πολύ καιρό
σε είχα ψάξει έτσι όπως κυνηγάει κανείς, όπως
νοσταλγεί, όπως αγαπά όταν η αγάπη λείπει
όμως θα θέλαμε πολύ να έρθει στο ραντεβού.

Αργότερα,
κατάλαβα ότι ποτέ δε δίνεις
παρά μόνο ό, τι έχεις πάρει κι ότι είναι μάταιο
να θυμώνεις μ' εκείνον που έρχεται
με άδεια χέρια

(Εσύ είχες χέρια τρυφερά,
κι ας φυσούσε τόσο.)

Dans le temps

Le père qui était mien n'avait pas
la mémoire des prénoms ;
je lui en ai voulu de ne pas se souvenir du mien
jusqu'au jour où j'ai su qu'il avait oublié aussi le sien.
Il travaillait beaucoup, il avait assuré sur la vie
une province entière, y compris les bébés
pas encore nés.
Il adorait ma mère sans trop lui dire,
elle adorait sa famille sans trop réfléchir.
Je me demandais parfois ce que je faisais là ;
une bibliothèque vaste et désordonnée
répondait à mes questions. Et dehors, c'était
un peuple d'animaux qui emplissait la terre ;
j'y avais mes entrées.
Un maître d'école m'apprit à regarder,
une voisine m'apprit à danser. J'ai commencé
à aimer beaucoup le ciel et dans le rire
d'une jeune femme j'ai compris des secrets.
Quand on aime les gens sans tricher,
la vie n'arrête pas de recommencer :
c'était une devise de prince et je l'ai empruntée.

Rien ne me retient mais je reste ici,
sous ma collection de nuages fabuleux.
Je ne cherche plus à ce qu'on sache qui je suis.
Le temps, quoi qu'on dise,
est un endroit où le temps ne passe pas.

Μες στο χρόνο

Ο πατέρας, ο δικός μου,
δε θυμόταν ονόματα·
θύμωσα μαζί του που είχε ξεχάσει το δικό μου
κι ο θυμός μου κράτησε μέχρι τη μέρα που έμαθα
πως είχε ξεχάσει και το δικό του.
Δούλευε πολύ, είχε κάνει ασφάλειες ζωής
σε μια ολόκληρη επαρχία, μαζί με τα μωρά
που δεν είχαν ακόμη γεννηθεί.
Λάτρευε τη μητέρα μου αν και δεν της το έλεγε συχνά,
αυτή αγαπούσε την οικογένειά της χωρίς πολλές σκέψεις.
Κι εγώ αναρωτιόμουν καμιά φορά τι έκανα εκεί·
μια βιβλιοθήκη ευρύχωρη κι ακατάστατη
απαντούσε στα ερωτήματά μου. Κι έξω ήταν ένας κόσμος
από ζώα που γέμιζε τη γη·
είχα τρόπο να μπαίνω εκεί·
Ένας δάσκαλος με έμαθε να κοιτάζω,
μια γειτόνισσα με έμαθε να χορεύω. Άρχισα
ν' αγαπάω πολύ τον ουρανό και στο γέλιο
μιας κοπέλας ανακάλυψα μυστικά.
Όταν αγαπάς τους ανθρώπους αληθινά
η ζωή πάντα ξαναρχίζει:
ήταν πριγκιπικός κανόνας κι εγώ τον υιοθέτησα

Τίποτα δεν με κρατάει μα εγώ μένω εδώ
κάτω από τη συλλογή μου με φανταστικά σύννεφα.
Δεν ψάχνω άλλο να μάθουν ποιος είμαι.
Ο χρόνος, ο,τι κι αν λένε,
είναι ένας τόπος όπου ο χρόνος δεν περνά

Depuis ton départ

Dire quand même bonjour au jour qui se lève
en robe de brouillard.
Retrouver ma tête dans le miroir et me souvenir
que les chats m'ont hier
lavé mèche par mèche mes cheveux,
qui dira que ces animaux-là
ne sont pas affectueux ?

Le vieil homme répète la belle consigne :
ne jamais partir
sans dire je t'aime de tout mon cœur.
Les bagages précieux
qu'on laisse derrière soi n'en finissent pas
de nous rattraper.

Ainsi la vie est une comédie compromettante,
les gestes restent, les mots ne s'effacent pas.
J'aurais aimé
ne plus t'aimer, passer l'éponge
te détester un peu et t'oublier longtemps.
Mais les jours depuis ton départ
ne passent pas
ou sur un tempo qui n'est pas d'ici.

Et je te dis bonjour au jour qui se lève
pour te saluer où que tu sois.
Je ne suis pas moi sans toi, juste une moitié,
et les chats pour me consoler
me font une drôle de tête bizarrement coiffée,
un peu martienne,
d'ailleurs mon cœur clignote,
d'ailleurs je vis sans respirer.

Από τότε που έφυγες

Να χαιρετώ παρόλα αυτά τη μέρα που αρχίζει
ντυμένη με ομίχλη.
Να ξαναβλέπω το πρόσωπό μου στον καθρέφτη και να θυμάμαι
ότι οι γάτες έλουσαν χθες
τούφα-τούφα τα μαλλιά μου,
ποιος θα πει πως τα ζώα αυτά
δεν έχουν συναισθήματα;

Ο γέρος επαναλαμβάνει την ωραία επιταγή:
να μη φύγω ποτέ
χωρίς να πω σ' αγαπώ μ' όλη μου την ψυχή.
Οι πολύτιμες αποσκευές
που αφήνουμε πίσω μας
μας κυνηγάνε συνέχεια.

Έτσι η ζωή είναι μια φαρσοκωμωδία συμβιβασμών
οι χειρονομίες μένουν, τα λόγια δεν εξαλείφονται.
Θα προτιμούσα
άλλο να μη σ' αγαπώ, όλα να τα διαγράψω,
λίγο να σε μισώ, πολύ καιρό να σε ξεχάσω.
Αλλά οι μέρες από τότε που έφυγες
δεν περνούν
ή κυλάνε σε ρυθμό που δεν είναι του τόπου μας.

Και καλωσορίζω την ημέρα που αρχίζει,
για να σε χαιρετήσω όπου κι αν βρίσκεσαι.
Δεν είμαι ο εαυτός μου χωρίς εσένα, είμαι μισός,
κι οι γάτες για να με παρηγορήσουν,
κάνουν στο κεφάλι μου μια παράξενη κόμμωση,
λίγο αρειανή.
Κι όμως η καρδιά μου χτυπά,
κι όμως ζω χωρίς ν' αναπνέω.

Les étranges fondations de l'espoir

La mémoire, me suis-je dit,
est un architecte qui n'a pas peur des chimères.
De cette époque-là, j'ai surtout souvenir d'un parfum
- parce qu'il me rappelait alors quelque chose de ténu,
d'agréable et d'ancien que je croyais perdu -
et d'une image que je n'ai vue que bien plus tard,
à savoir une photo prise par un inconnu
à un moment où l'histoire n'était pas encore mienne.
Une femme au sortir d'un train venu de loin,
comme l'indiquent des noms de ville derrière elle,
lève les bras au ciel et sourit immensément.
J'ai fini par entendre le tintamarre
du train entrant en gare et par voir
les bras s'ouvrir, les yeux s'allumer.
Or j'étais ailleurs et de ce que je faisais
dans cet ailleurs, rien ne demeure.

Il y a des moments dans la vie où tout
marche à l'envers, où le plus important
se passe dans un endroit où l'on n'est pas,
et dans un autre temps, avec des carillons
qui sonnent pour quelques personnes seulement
des heures qui n'existent pas. Et plus tard,
photo en main, parfum en tête,
on n'a qu'à laisser faire l'architecte, le souvenir
faiseur d'histoires automatiques et un peu froides.
Dans le miroir d'un matin calme d'hiver,
quand s'efface la buée et qu'on peut se peigner,
on voit bien que s'est le miroir qui est ridé
et la lumière qui tremble.
Le passé est un drap mouillé sur la ville
Et la vie une recette pour accommoder les restes,
Le brouillard - et l'espoir, si j'ai bon mémoire.

Τα παράλογα της ελπίδας

στην Ολίνκα

Η μνήμη, είπα στον εαυτό μου,
ένας αρχιτέκτονας που δε φοβάται τις χίμαιρες.
Από την εποχή εκείνη κράτησα κυρίως
την ανάμνηση της ευωδιάς
-επειδή τότε μου θύμιζε κάτι λεπτό
ευχάριστο και παλιό που πίστευα χαμένο-
και μια εικόνα που είδα πολύ αργότερα,
της φωτογραφίας, δηλαδή, που έβγαλε κάποιος άγνωστος
κάποια στιγμή που η ιστορία αυτή δεν ήταν ακόμη δική μου.
Μια γυναίκα να κατεβαίνει από ένα τρένο που ερχόταν από μακριά,
όπως το μαρτυρούσαν τα ονόματα των πολιτειών που είχε αφήσει πίσω της,
και να σηκώνει μ' ένα πλατύ χαμόγελο τα χέρια της στον ουρανό.
Στο τέλος άκουσα τη βουή του τρένου
που έμπαινε στο σταθμό και είδα
τα χέρια ν' ανοίγουν και τα μάτια να λάμπουν.
Ήμουν όμως αλλού κι από ό,τι έκανα εκεί την ώρα εκείνη
τίποτε δεν έμεινε στη μνήμη μου.

Υπάρχουν στιγμές στη ζωή που όλα
πάνε στραβά, που τα πιο σημαντικά
συμβαίνουν σ' ένα μέρος όπου δεν είσαι εκεί
και σε άλλο χρόνο, με τα ρολόγια
να σημαίνουν μονάχα για κάποια άτομα
ώρες που δεν υπάρχουν. Κι αργότερα,
με τη φωτογραφία στο χέρι και με την ευωδιά να σου φέρνει ζάλη
δε σου μένει παρά ν' αφήσεις στον αρχιτέκτονα, την ανάμνηση,
να πλάσει ιστορίες αυτόματες και λίγο κρύες.
Μες στον καθρέφτη ενός ήσυχου χειμωνιάτικου πρωινού,
όταν η άχνα εξατμίζεται και μπορείς να χτενιστείς
βλέπεις καθαρά το είδωλο να 'χει ρυτίδες
και το φως να τρέμει.
Το παρελθόν είναι ένα μουσκεμένο σεντόνι πάνω στην πόλη
και η ζωή μια συνταγή για να βολευτούν τα απομεινάρια,
η ομίχλη -και η ελπίδα, αν θυμάμαι καλά.

My favorite things

Rien n'arrive qui n'avait son ombre déjà tracée,
rien ne pèse autant que l'évidence, le parfum connu
d'une fleur connue. J'ai appelé cette nuit
des gens que j'aime à Bruxelles, à Bordeaux, à Paris.
Comment je les aime serait l'objet d'un autre poème,
mais je les aime et entendre leur voix
me donne encore envie d'écrire des poèmes à lire
la nuit au bout du téléphone.

Le 21 octobre 1960, John Coltrane enregistrait
My favorite things. La mort se ronge les ongles.
On ne la corrigera pas.

My favorite things

Τίποτε δεν συμβαίνει που να μην έχει ήδη χαράξει τη σκιά του, τίποτε δεν βαραίνει περισσότερο από εκείνο που είναι ολοφάνερο, το γνώριμο άρωμα ενός γνώριμου λουλουδιού. Τηλεφώνησα απόψε σε ανθρώπους που αγαπώ στις Βρυξέλλες, στο Μπορντό, στο Παρίσι. Πόσο τους αγαπάω θα μπορούσε να γίνει αντικείμενο άλλου ποιήματος, τους αγαπάω όμως και ν' ακούω τη φωνή τους ακόμη καίει η επιθυμία μου να γράφω ποιήματα για να τους τα διαβάζω τη νύχτα στο τηλέφωνο.

Στις 21 Οκτωβρίου του 1960 ο John Coltrane ηχογραφήσε

My favorite things. Ο θάνατος τρώει τα νύχια του.

Δεν μπορείς να τον διορθώσεις.

Flying

J'ai pris dans une boîte noire un petit cigare tout noir
du Brésil et j'ai rempli la pièce jusqu'au moindre pli
de fumée lourde et parfumée et d'airs un peu fous
de Giacomo Puccini, voix d'hommes et femmes
à casser les pierres, à faire pleurer les maisons.
C'est une saison de grands vents depuis plus d'un an
et souvent je me demande à quoi il rime, ce vent
et si ça sert à quelque chose
les boutons de porte à quoi l'on s'arrime.
Je voudrais connaître mieux les nuages,
les secrets de la musique et l'art de traverser les plaines.
Je voudrais être un guépard d'abord,
puis un faucon – et voler ma vie.

Flying

Πήρα από ένα μαύρο κουτί ένα μικρό κατάμαυρο πούρο Βραζιλίας και γέμισα το δωμάτιο μέχρι και την τελευταία πτυχή του με την έντονη οσμή του καπνού και με τις σκερτσόζικες άριες του Giacomo Puccini, φωνές αντρών και γυναικών ικανές να τσακίσουν πέτρες, να κάνουν σπίτια ολόκληρα να ξεσπάσουν σε λυγμούς.

Η εποχή ισχυρών ανέμων κρατά πάνω από ένα χρόνο και συχνά αναρωτιέμαι προς τι τόσοσ άνεμος κι αν χρησιμεύουν σε τίποτα

τα πόμολα της πόρτας όπου πιανόμαστε.

Θα ήθελα να γνωρίσω καλύτερα τα σύννεφα,

τα μυστικά της μουσικής και την τέχνη να διασχίζω κάμπους.

Θα ήθελα να γίνω πρώτα λεοπάρδαλη,

μετά γεράκι –και ν' αδράξω τη ζωή μου.

Shaping the future

Les grands joueurs d'échecs,
depuis la nuit des temps et l'aube des jours,
savent cela : il s'agit,
non pas de croire qu'on va créer une nouvelle partie,
mais de deviner dans laquelle
on se trouve engagé.

Ainsi la forme du futur ne s'invente pas,
elle se retrouve.
Elle ne surprend pas
celui qui s'est laissé prendre par elle.

Shaping the future

Οι μεγάλοι σκακιστές
από τα βάθη των αιώνων και την αυγή των ημερών,
ένα μόνο ξέρουν: το θέμα δεν είναι
να πιστέψεις ότι θα δημιουργήσεις μια νέα παρτίδα,
αλλά το να μαντέψεις σε ποια
είσαι μπλεγμένος.

Έτσι, τη μορφή του μέλλοντος δεν την επινοείς,
την ξαναβρίσκεις.
και δεν ξαφνιάζει
όποιον αφέθηκε να πιστεί στα δίχτυα της

Villes

Je me suis promené, beaucoup,
dans la nuit des villes différentes et, somme toute,
toutes pareilles. J'ai beaucoup marché et j'ai roulé,
plus encore, sur les routes longues et courtes
qui lient ces lieux où vivent et dorment les hommes.
Je me suis promené, souvent, dans la nuit des villes
jusqu'à croire que j'y avais beaucoup appris et puis,
jusqu'à ne plus rien croire.

Pourtant, simple habitude ou effet d'aimant,
je tourne encore, juste un peu moins souvent,
du ventre chaud des cinémas à la fatigue tranquille
des restaurants, des tavernes et des bars,
près des résidences immenses comme
des paquebots de luxe
et du côté des baraques pourries où les chiens
qui ne sont pas malades sont devenus fous.

Et quoi ? – C'est marrant, les villes :
il y a plus de gens qu'ailleurs.
Et plus le temps passe et moins je trouve
autre chose à dire : il y a plus de gens qu'ailleurs,
et des lumières la nuit.
L'histoire des hommes est sans morale ;
sauf, peut-être, par ciel découvert,
à deux cent mille pieds d'altitude.

Οι πόλεις

Έκανα πολλούς νυκτερινούς περιπάτους στους δρόμους διαφορετικών πόλεων, και κατέληξα στο συμπέρασμα: όλες οι πόλεις ίδιες είναι. Περπάτησα πολύ κι ακόμη περισσότερο γύρισα με αυτοκίνητό μου σε δρόμους μακρινούς και κοντινούς που συνδέουν τις πόλεις όπου ζουν και κοιμούνται οι άνθρωποι. Συχνά, κάνοντας νυκτερινούς περιπάτους στους δρόμους των πόλεων έφτασα να πιστεύω ότι εκεί είχα μάθει πολλά και μετά, να μην πιστεύω σε τίποτα. Κι όμως, από απλή συνήθεια ή σαν συνέπεια της δύναμης του μαγνήτη συνεχίζω, απλά λιγότερο συχνά, να κάνω γύρους ξεκινώντας από τους κινηματογράφους με ζεστή κοιλιά και καταλήγοντας στην ήρεμη κούραση των εστιατορίων, των ταβερνών και των μπαρ κοντά σε τεράστιες κατοικίες που μοιάζουν με πολυτελή υπερωκεάνια και δίπλα σε σαπισμένες παράγκες όπου τα σκυλιά αν δεν είναι άρρωστα έχουν τρελαθεί.

Και λοιπόν; -Πλάκα έχουν οι πολιτείες: εκεί υπάρχουν περισσότεροι άνθρωποι από οπουδήποτε αλλού. Και όσο περισσότερο περνάει ο καιρός τόσο λιγότερο βρίσκω άλλο να πω από το: εκεί υπάρχουν περισσότεροι άνθρωποι από οπουδήποτε αλλού καθώς και φώτα τη νύχτα. Η ιστορία των ανθρώπων είναι δίχως ηθική· εκτός, ίσως, όταν ο ουρανός είναι ξέσκεπος σε υψόμετρο διακοσίων ποδών.

Mes remerciements à Photini Papariga pour son aide précieuse

Θερμές ευχαριστίες στη Φωτεινή Παπαρήγα για την πολύτιμη βοήθεια της